

Dosarul nr. 2ra-885/2022
2-18130923-01-2ra-22062022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (I. Chirtoacă)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, O. Cojocaru, M. Anton)

DECIZIE

26 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari
Nina Vascan
Aliona Miron
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Organizația de Creditare Nebancară „MAIB-Leasing” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „MAIB-Leasing” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „BT-Invest”, Sergiu Urechi, intervenient accesoriu Compania de Asigurare „Donaris Viena Insurance Group” cu privire la încasarea datoriei și revendicarea bunului mobil conform contractului de leasing financiar,

împotriva deciziei din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 10 ianuarie 2018, OCN „MAIB-Leasing” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „BT-Invest” și Sergiu Urechi, intervenient accesoriu CA „Donaris Viena Insurance Group” cu privire la încasarea datoriei și revendicarea bunului mobil conform contractului de leasing financiar, prin care a solicitat încasarea de la SRL „BT-Invest” și Sergiu Urechi a sumei de 13 583,74 euro, revendicarea din posesia și folosința ilegală a SRL „BT-Invest” și Sergiu Urechi și transmiterea către OCN „MAIB-Leasing” SA a automobilului de model „Xxxx”, VIN XXXX, nr. de înmatriculare XXXX, încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, OCN „MAIB-Leasing” SA a indicat că la 22 mai 2013, SRL „BT-Invest”, în calitate de locatar, și OCN „MAIB-Leasing” SA, în calitate de locator, au încheiat contractul de leasing financiar nr. FL3-2600.

Astfel, locatorul OCN „MAIB-Leasing” SA a transmis în posesie și folosință locatarului SRL „BT-Invest” automobilul de model „Xxxx”, VIN XXXX, nr. de înmatriculare XXXX, la prețul total de 12 950 euro, iar locatarul s-a obligat să achite ratele de leasing și alte plăți, conform graficului de plăți anexate la contractul enunțat.

Respectivul contract a fost încheiat pe un termen de 36 luni, tot la 22 mai 2013, fiind încheiat și contractul de fidejusiune nr. FL3-2600 G, prin care fidejutorul Sergiu Urechi și-a asumat obligația de a răspunde solidar cu SRL „BT-Invest” față de OCN „MAIB-Leasing” SA pentru executarea integrală a tuturor obligațiilor stabilite prin contractul de leasing financiar nr. FL3-2600 din 22 mai 2013.

Reclamantul a menționat că a executat în totalitate obligațiile sale rezultate din contractul de leasing financiar nr. FL2-2600 din 22 mai 2013, iar SRL „BT-Invest” și Sergiu Urechi au neglijat obligațiile asumate și nu au achitat în termen plățile de leasing.

Astfel, potrivit actului de verificare nr. 15 decembrie 2017 din 30 martie 2017, s-a acumulat o datorie în sumă de 13 583,74 euro, iar la 17 noiembrie 2016, în adresa pârâților a fost expediată reclamația nr. 23221 b, prin care s-a solicitat achitarea până la data de 25 noiembrie 2016 a datoriei totale în sumă de 13 961,06 euro și restituirea automobilului de model „Xxxx”, VIN XXXX, nr. de înmatriculare XXXX.

Conform avizului de recepție, restituit de oficiul poștal, SRL „BT-Invest” și Sergiu Urechi nu au ridicat reclamațiile pe motiv că nu se aflau la adresa respectivă, însă conform extraselor din Registrul de stat al persoanelor juridice, SRL „BT-Invest” este amplasată pe adresa mun. xxxxx, iar pârâtului Sergiu Urechi i-a fost expediată reclamația la adresa indicată în buletinul de identitate.

Reclamantul a invocat că, conform prevederilor pct. 16.2 din contractul de leasing financiar nr. FL3-2600 din 22 mai 2013, Sergiu Urechi era obligat în cazul modificării domiciliului să anunțe despre acest fapt OCN „MAIB-Leasing” SA, în termen de 5 zile, ceea ce nu a fost respectat, respectiv OCN „MAIB Leasing” SA, a expediat notificările pe adresa indicată de către Sergiu Urechi, având siguranța faptului că nicio modificare nu a parvenit.

Reclamantul a indicat că, deși a telefonat de nenumărate ori reprezentanții SRL „BT-Invest” și Sergiu Urechi, totuși aceștia au ignorat să-și onoreze obligațiile pecuniare asumate în baza contractului de leasing și să restituie obiectul contractului de leasing.

Prin încheierea din 09 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea înaintată de SA „MAIB –Leasing” cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii.

S-a aplicat sechestrul, în limita valorii acțiunii în sumă de 13583,74 euro asupra bunurilor mobile și imobile și pe mijloacele financiare ale pârâtului „BT-Invest” SRL și ale copârâtului Sergiu Urechi.

S-a respins ca fiind neîntemeiată cererea privind aplicarea sechestrului cu transmiterea spre păstrare către executorul judecătoresc a automobilului de model Xxxx, VIN: XXXX, nr. de înmatriculare XXXX, obiect al contractului de leasing nr. FL3-2600 din 22 mai 2013.

Pe parcursul examinării cauzei, SRL „BT-Invest”, reprezentantă de avocatul Pavel Pitihin, a depus cerere privind excepția de tardivitate, prin care a indicat că acțiunea depusă de OCN „MAIB-Leasing” SA s-a prescris în anul 2016, respectiv acțiunea depusă la 10 ianuarie 2018 este tardivă reieșind din prevederile art. 267 alin. (1) și art. 391 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), cât și art. 186¹ alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din 18 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, s-a respins excepția de tardivitate invocată de SRL „BT-Invest”, reprezentată de avocatul Pavel Pitihin.

Prin încheierea din 11 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Compania de Asigurare „Donaris Viena Insurance Group”.

Prin hotărârea din 28 mai 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis parțial acțiunea depusă de OCN „MAIB-Leasing” SA.

S-a încasat în mod solidar de la SRL „BT-Invest” și Sergiu Urechi în beneficiul OCN „MAIB-Leasing” SA suma de 13 583,74 euro cu titlu de datorie, calculată în valută națională potrivit cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la momentul executării hotărârii.

S-a revendicat din posesia și folosința SRL „BT-Invest” și s-a obligat să transmită către OCN „MAIB-Leasing” SA automobilul de model „Xxxx”, VIN XXXX, nr. de înmatriculare XXXX, obiect al contractului de leasing nr. FL3-2600 din 22 mai 2013.

S-a încasat în mod solidar din contul SRL „BT-Invest” și Sergiu Urechi în beneficiul OCN „MAIB-Leasing” SA suma de 8359,78 lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate de OCN „MAIB-Leasing” SA.

S-a încasat din contul lui Sergiu Urechi în beneficiul OCN „MAIB-Leasing” SA suma de 336 lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate de OCN „MAIB-Leasing” SA pentru citarea publică a lui Sergiu Urechi.

Prin încheierea din 01 iunie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani s-a corectat eroarea evidentă din dispozitivul hotărârii din 28 mai 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, prin înlocuirea în partea dispozitivă a hotărârii a ultimilor patru cifre din IDNP pârâtului SRL „BT-Invest”, prin înlocuirea cifrelor „xxx” cu „yyy”.

Prin decizia din 17 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de SRL „BT-Invest”, casate încheierea din 18 mai 2019 și hotărârea din 28 mai 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, fiind pronunțată o hotărâre nouă de respingere a acțiunii ca tardivă.

S-au încasat de la OCN „MAIB-Leasing” SA în beneficiul SRL „BT-Invest” cheltuielile de judecată suportate în legătură cu achitarea taxei de stat la depunerea apelului în sumă de 3182,03 lei.

Prin decizia din 14 iulie 2021 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de OCN „MAIB-Leasing” SA și s-a casat decizia din 17 decembrie 2020 a

Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Rejudecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 10 februarie 2022 a admis apelul declarat de SRL „BT-Invest”.

S-a casat hotărârea din 28 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost pronunțată o hotărâre nouă de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de OCN „MAIB-Leasing” SA împotriva SRL „BT-Invest”, Sergiu Urechi, intervenient accesoriu Compania de Asigurare „Donaris Viena Insurance Group” cu privire la încasarea datoriei și revendicarea obiectului conform contractului de leasing financiar.

S-a încasat de la OCN „MAIB-Leasing” SA în beneficiul SRL „BT-Invest” cheltuielile de judecată sub formă de taxa de stat în instanța de apel în sumă de 3182,03 lei.

La 08 iunie 2022, OCN „MAIB-Leasing” SA a declarat recurs împotriva deciziei din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei contestate, cu menținerea hotărârii din 28 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, încasarea din contul SRL „BT-Invest” a cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului, OCN „MAIB-Leasing” SA și-a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel, menționând că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material.

Instanța de apel eronat a interpretat legea prin constatarea nulității actului de predare-primire din 22 mai 2013, fără a indica care este temeiul de drept al nulității.

Recurentul a menționat că a executat integral prevederile contractului, iar intimatul a executat parțial contractului de leasing financiar, dovadă constituind plățile achitate. Consideră constatarea instanței de apel cu privire la fictivitatea actului de predare-primire, drept una iluzorie. Or, la caz este inaplicabilă fictivitatea, deoarece actul juridic încheiat între SRL „BT-Invest” și OCN „MAIB-Leasing” SA nu este unul aparent, dar unul real. Acest act juridic a produs efecte juridice, iar manifestarea de voință în cazul actului juridic declarat nul, a fost una reală, având drept scop nașterea și modificarea unor raporturi juridice.

Cu referire la art. 207 din Codul civil, recurentul a menționat că instanța de apel nu a dat o apreciere corespunzătoare privind nulitatea absolută a actului de predare-primire din 22 mai 2013, mai ales în situația în care aceasta este tardivă sub aspectul aplicării art. 218 din Codul civil (redacția de până la republicare) cu privire la nulitatea relativă.

Recurentul a mai invocat că instanța de apel nu a aplicat prevederile Legii cu privire la leasing nr. 59-XVI din 28 aprilie 2005, art. 725, 726 și art. 728 din Codul civil.

Recurentul consideră că instanța de apel eronat a concluzionat că nu este justificată cerința de a solicita încasarea ratelor de leasing înainte de a transmite obiectul de leasing și nu a ținut cont de faptul că plățile de leasing se achită doar în schimbul primirii bunului în posesie și folosință temporară or, la caz SRL „BT-Invest” a efectuat 12 plăți timp de 2,5 ani.

Recurentul susține că instanța de apel eronat a interpretat legea și nu a aplicat legea care trebuia aplicată. Or, instanța a făcut referire la faptul că potrivit adevăratei Agenției Servicii Publice nr. 1897 din 19.08.2019 UE 2019, mijlocul de transport este înmatriculat pe numele OCN „MAIB-Leasing” SA, adică acest fapt în opinia instanței atestă faptul că bunul nu a fost transmis în posesie și folosință intimatului, însă instanța de apel a omis să aplice prevederile art. 9 alin. (1) din Legea cu privire la leasing (în vigoare la data semnării tranzacției de leasing). Prin urmare este evident că în registrul de stat al transportului, în calitate de proprietar figurează OCN „MAIB-Leasing” SA, nicidecum nu poate figura locatarul.

La 22 iunie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de către OCN „MAIB-Leasing” SA, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.34, vol. III).

Prin referința depusă la 15 septembrie 2022, SRL „BT-Invest” a solicitat restituirea cererii de recurs în temeiul art. 438 alin. (4) în coroborare cu art. 436 alin. (1), (2) și art. 437 alin. (2) din Codul de procedură civilă, pe motiv că nu a fost achitată taxa de stat în cuantumul de 50 % din taxa de stat achitată în prima instanță, ceea ce constituie 4179,89 lei, pe când a achitat doar 4137,02 lei, sau declararea inadmisibilă a recursului în temeiul art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă (f.d.42-49, vol. III).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 10 februarie 2022. Decizia motivată a fost expediată participanților la proces la data de 11 aprilie 2022 prin intermediul poștei electronice (f.d. 192).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că OCN „MAIB-Leasing” SA, s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs la 08 iunie 2022 împotriva deciziei 10 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin încheierea din 21 septembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de OCN „MAIB-Leasing” SA, împotriva deciziei din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost considerat admisibil și numit pentru examinare în fond.

În conformitate art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Art. 444 din Codul de procedură civilă, prevede că recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Verificând decizia din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Colegiul lărgit constată că la caz se impune admiterea recursului, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii din 28 mai 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, corectată prin încheierea din 01 iunie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Astfel, circumstanțele cauzei prezentate de părți și determinate de instanțele de judecată în fazele procesuale anterioare denotă, în special, următoarele.

Din actele cauzei rezultă că la 22 mai 2013, SRL „BT-Invest”, în calitate de locatar și OCN „MAIB-Leasing” SA, în calitate de locator, au încheiat contractul de leasing financiar nr. FL3-2600 G.

Astfel, locatorul OCN „MAIB-Leasing” SA a transmis în posesie și folosință locatarului SRL „BT-Invest” automobilul de model Xxxx, XXXX, nr. de înmatriculare XXXX, la prețul total de 12 950 euro, iar locatarul s-a obligat să achite ratele de leasing și alte plăți, conform graficului de plăți anexate la contractul enunțat.

Respectivul contract a fost încheiat pe un termen de 36 luni, ulterior la 22 mai 2013, a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. FL3-2600 G, prin care fidejutorul Sergiu Urechi și-a asumat obligația de a răspunde solidar cu SRL „BT-Invest” față de OCN „MAIB-Leasing” SA pentru executarea integrală a tuturor obligațiilor stabilite prin contractul de leasing financiar nr. FL3-2600 G din 22 mai 2013.

Dat fiind faptul că SRL „BT-Invest” și Sergiu Urechi au neglijat obligațiile asumate și nu au achitat în termen plățile de leasing, OCN „MAIB-Leasing” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „BT-Invest” și Sergiu Urechi, intervenient accesoriu CA „Donaris Viena Insurance Group” cu privire la încasarea datoriei și revendicarea obiectului conform contractului de leasing financiar.

Fiind investită cu judecarea cauzei în cauză, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani prin hotărârea din 28 mai 2020, corectată prin încheierea din 01 iunie 2020, a admis parțial acțiunea depusă de OCN „MAIB-Leasing” SA și a încasat în mod solidar de la SRL „BT-Invest” și Sergiu Urechi în beneficiul OCN „MAIB-Leasing” SA suma de 13 583,74 euro cu titlu de datorie, calculată în valută națională potrivit cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la momentul executării hotărârii, a revendicat din posesia și folosința SRL „BT-Invest” și a obligat să transmită către OCN „MAIB-Leasing” SA automobilul de model „Xxxx”, VIN XXXX, nr. de înmatriculare XXXX,

obiect al contractului de leasing nr. FL3-2600 G din 22 mai 2013, a încasat în mod solidar din contul SRL „BT-Invest” și Sergiu Urechi în beneficiul OCN „MAIB-Leasing” SA suma de 8359,78 lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate de OCN „MAIB-Leasing” SA, a încasat din contul lui Sergiu Urechi în beneficiul OCN „MAIB-Leasing” SA suma de 336 lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate de OCN „MAIB-Leasing” SA pentru citarea publică a lui Sergiu Urechi.

Prin decizia din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de SRL „BT-Invest” și casată hotărârea din 28 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost pronunțată o hotărâre nouă de respingere a acțiunii. S-a încasat de la OCN „MAIB-Leasing” SA în beneficiul SRL „BT-Invest” cheltuielile de judecată sub formă de taxa de stat în instanța de apel în sumă de 3182,03 lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că concluzia primei instanțe precum că transmiterea automobilului în litigiu în posesia apelantului s-a dovedit prin actul de primire-predare a bunului din 22 mai 2013, nu prezintă o probă veridică și suficientă pentru a demonstra acest fapt or, potrivit actului de predare-primire locatorul împuternicește locatarul să primească din numele său de la vânzător bunul contractat în folosință temporară (leasing) în conformitate cu condițiile de leasing financiar nr. FL3-2600 G din 22 mai 2013, nefiind specificată realizarea de fapt a transmiterii-primirii de către „MAIB-Leasing” SA a obiectului leasingului pârâtului SRL „BT-Invest”.

Astfel, în condițiile în care actul de transmitere-primire a obiectului leasingului din 22 mai 2013 nu corespunde formulei executării unui drept real, acest act este lovit de nulitatea absolută prin prisma art. 217 din Codul civil.

Prin răspunsul SAR „Moldcargo” SA nr. 2803 din 12 iulie 2019 s-a menționat că potrivit pct. 8.1 din contractul de leasing financiar nr. FL3-2600 G din 22 mai 2013 SRL „BT-Invest” urma să asigure automobilul de model „Xxxx”, care comunică că automobilul de model „Kia”, cu numărul de înmatriculare XXXX, VIN-code XXXX nu a fost asigurat la această companie nici în bază de contract de răspundere civilă auto și nici AUTO-CASCO.

Mai mult, prin adeverința Agenției Servicii Publice nr. 1897 din 19.08.2019 UE 2019, s-a comunicat că potrivit Registrului de Stat al Transporturilor (la situația din 17.08.2019) mijlocul de transport „Xxxx”, nr. de înmatriculare XXXX, a/f certificat de înmatriculare nr. xxxx, caroseria nr. XXXX, la data de 23 mai 2013 este înmatriculat după OCN „MAIB-Leasing” SA, iar mijlocul de transport nominalizat nu a fost transmis în folosință temporară cu titlu gratuit, sau locațiune.

Prin urmare, rezultă că reclamantul OCN „MAIB-Leasing” SA nu a transmis în posesia și folosință apelantului obiectul leasingului - mijlocul de transport „Xxxx”, nr. de înmatriculare XXXX, care face obiectul contractului de leasing financiar nr. FL3-2600 G din 22 mai 2013, constatare fortificată prin prevederile pct. 25 a Regulilor de înmatriculare a mijloacelor de transport indicate în Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 1047 din 08 noiembrie 1999, potrivit cărora vehicule transmise în folosință uzufructuarilor se consideră la evidență acestora pe termenul indicat în actele atestatoare de drept, cu eliberarea pe numele lor a certificatelor de înmatriculare, în care după caz, se fac următoarele înscrieri: locațiune, leasing, comodat.

În consecință, instanța de apel a concluzionat că în lipsa unui act confirmativ de transmitere în posesia apelantului a obiectului contractului de leasing, clauzele acestuia nu produc efecte juridice, obligațiile apelantului ce rezidă din acest contract nefiind scadente și executorii.

Subsecvent, deoarece OCN „MAIB-Leasing” nu a probat faptul transmiterii în posesie temporară pârâtului a obiectului contractului de leasing, acesta nu poate revendica de la pîrît bunul respectiv, motiv pentru care instanța de apel a respins ca nefondată pretenția cu privire la transmiterea obiectului contractului de leasing din 22 mai 2013 din posesia pârâtului SRL „BT-Invest” - mijlocul de transport „Xxxx”, nr. de înmatriculare XXXX.

La fel, instanța de apel a statuat că în contextul în care reclamantul nu a probat executarea obligației sale de transmitere în posesie pârâtului a obiectului contractului de leasing, pârâții sunt scutiți de obligația corelativă de a achita sumele prevăzute în contract și, astfel, se constată și netemeinicia pretențiilor cu privire la încasarea de la SRL „BT-Invest” și Urechi Sergiu a sumei de 13 583,74 euro și a cheltuielilor de judecată, deoarece executarea acestei obligații este determinată de faptul executării de către reclamantă a obligației nominalizate, realizarea căreia nu a fost probată la caz.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră concluziile instanței de apel neîntemeiate, rezultate din interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, fapt care constituie temei de casare a deciziei și menținere a hotărârii primei instanțe.

Respectiv, instanța de recurs consideră întemeiate criticile aduse de recurent referitor la netemeinicia soluției instanței de apel.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul lărgit menționează că potrivit art. 8 alin. (1) din Codul civil (în vigoare în redacția de până la 01 martie 2019), drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sînt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile.

Conform art. 512 alin. (1) din Codul civil (în vigoare în redacția de până la 01 martie 2019), în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Art. 513 alin. (1) din Codul civil (în vigoare în redacția de până la 01 martie 2019) debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

În sensul art. 514 din Codul civil (în vigoare în redacția de până la 01 martie 2019), obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

În concordanță cu art. 572 alin. (2) din Codul civil (în vigoare în redacția de până la 01 martie 2019), obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Articolul 13 alin. (3) lit. f), alin. (4) din Legea cu privire la leasing nr. 59-XVI din 28 aprilie 2005 (în vigoare până la 01 martie 2019), prevede că, locatarul este obligat să plătească ratele de leasing în modul și în termenele stabilite în contractul de leasing.

Locatarul poartă răspundere, în condițiile prezentei legi și ale Codului civil, pentru neexecutarea sau executarea neadecvată a contractului de leasing.

Aplicabile cazului sunt prevederile art. 748 alin. (2) din Codul civil (în vigoare în redacția de până la 01 martie 2019) care stipulează că, contractele cu executare succesivă în timp pot fi reziliate de orice parte pentru motive întemeiate, fără respectarea unui termen de grație sau de somație. Există motiv întemeiat atunci când, luându-se în considerare toate împrejurările cazului și interesele ambelor părți, nu se poate pretinde nici uneia dintre ele continuarea raporturilor contractuale până la expirarea termenului de grație sau de somație.

În corespundere cu pct. 10.1 din contractul de leasing financiar nr. FL3-2600 din 22 mai 2013 în coroborare cu prevederile art. 10 alin. (2) lit. a) din aceeași Legea cu privire la leasing nr. 59-XVI din 28 aprilie 2005 (în vigoare până la 01 martie 2019), locatorul are dreptul să rezilieze contractul și să ceară repararea prejudiciilor dacă locatarul încalcă esențial clauzele contractului.

Potrivit prevederilor pct. 1.4. din contractul de leasing financiar nr. FL3-2600 G din 22 mai 2013, în cazul în care locatarul nu va achita o rată de leasing și/sau o parte din ea la termenul stabilit în contract și sau înștiințarea de plată expediată de către locator, sau nu va achita la timp alte plăți prevăzute de acest contract, locatorul are dreptul de a calcula dobânda pentru plățile întârziate la o rată de zero întreg și una zecime de procent (0,1%) din suma neachitată la timp începând cu ziua următoare după data de achitare, pentru fiecare zi calendaristică de întârziere și va înceta calcularea ei din momentul intrării sumelor corespunzătoare transferate de către locatar pe contul de decontare al locatorului deschis în bancă.

Conform pct. 10.4 din contractul de leasing financiar nr. FL3-2600 G din 22 mai 2013 în coroborare cu prevederile art. 17 alin. (6) din Legea cu privire la leasing nr. 59-XVI din 28 aprilie 2005 (în vigoare până la 01 martie 2019), dacă obiectul leasingului nu a fost restituit la timp, locatarul plătește locatorului, pentru perioada de întârziere, în mărimi duble toate ratele de leasing și alte sume prevăzute de contractul de leasing. Achitarea plăților nu-l scutește pe locatar de obligația de a restitui bunul de leasing.

Având în vedere prevederile enunțate, se reține că calcularea și încasarea în mărimi duble a obligațiilor pecuniare ce rezultă dintr-un contract de leasing este condiționată de faptul nerestituirii sau nerestituirii la timp a obiectului leasingului.

Astfel, prin prisma normelor enunțate în coroborare cu materialele cauzei, Colegiul lărgit conchide că prin contractul de leasing încheiat între părțile în litigiu acestea au convenit referitor la clauzele esențiale ale actului juridic, precum: obiectul leasingului, prețul bunului transmis în posesiune și folosință temporară, periodicitatea și mărimea ratelor de leasing, etc. La încheierea contractului menționat, locatarul s-a obligat să achite ratele de leasing în modul, termenele și cuantumul prestabilite.

Prin urmare, Colegiul lărgit ajunge la concluzia că pretențiile reclamantului sunt întemeiate, iar instanța de fond a emis o hotărâre legală și întemeiată, dat fiind faptul că locatarul SRL „BT-Invest” nu și-a onorat obligațiile care îi revin conform contractului de leasing, motiv din care prima instanță a dispus încasarea sumei cu titlu de rate de leasing neachitate în limita sumei datorate în mărime totală de 13 583,74 euro - dintre care suma de 5 058,42 euro constituie plata de răscumpărare restantă, suma de

494,46 euro dobânda de leasing și suma de 8755,17 euro dobânda pentru plata cu întârziere.

Totodată, Colegiul lărgit consideră întemeiate constatările instanței de fond, prin care a indicat că la materialele cauzei lipsesc careva probe pertinente din care să rezulte faptul efectuării de către SRL „BT-Invets” a respectivelor plăți, a căror încasare se solicită sau faptul decăderii din obligația asumată, în cazul în care acțiunea contractului de leasing începe din momentul semnării acestuia și durează până la executarea deplină a obligațiilor de către părți, reziliere sau încetare din alte motive legale, iar în conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

De altfel, instanța de fond întemeiat a reținut că în susținerea pretențiilor reclamantului a prezentat tabelul descifrat al calculelor a fiecărei sume restante cât și a sancțiunilor financiare aplicate.

În continuare, Colegiul lărgit atestă temeinicia hotărârii primei instanțe, în partea admiterii pretenției cu privire la revendicarea din posesia și folosința a locatarului SRL „BT-Invest” automobilul de model „Xxxx”, VIN XXXX, nr. de înmatriculare XXXX.

În acest sens, instanța de recurs consideră oportun de a reitera prevederile cu art. 374 alin. (1) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), care stipulează că proprietarul este în drept să-și revendice bunurile aflate în posesiunea nelegitimă a altuia.

În cadrul acțiunii în revendicare proprietarului îi aparține din totdeauna dreptul de posesie asupra bunurilor sale, dar el nu-și poate exercita împuternicirile, deoarece bunul se află în posesia altor persoane. Anume în virtutea acestei împuterniciri (dreptul de a poseda) proprietarul are dreptul să înainteze acțiunea în revendicare. În cazul satisfacerii acțiunii, proprietarului (reclamantului) i se restituie bunurile, înlăturând astfel încălcările dreptului de posesie. Odată cu apărarea dreptului de posesie, acțiunea în revendicare apără și dreptul de folosință și de dispoziție, întrucât proprietarul, neavând în posesie bunul, nu are posibilitatea de a-l folosi și a dispune de el. Dovada posesiunii ilegale (de bună ori de rea-credință) trebuie să fie dovedită de către reclamant, adică de proprietarul acestui bun.

Conform art. 1156 alin. (1) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), în cazul neexecutării obligației principale, fidejutorul și debitorul sînt obligați solidar în fața creditorului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

La caz, reieșind din faptul că natura juridică a contractului de leasing este similar unui contract de locațiune, iar ratele de leasing se asimilează plății chiriei, astfel pe cale de consecință, prin prisma prevederilor art. 10 alin.(6) din Legea cu privire la leasing nr. 59-XVI din 28 aprilie 2005 (în vigoare până la 01 martie 2019), rezilierea contractului are doar efecte pentru viitor, fapt care exclude aducerea părților la poziția inițială, inclusiv cu restituirea plăților efectuate de către locatar.

Conform probelor administrate la dosar s-a stabilit cu certitudine că la 22 mai 2013 a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. FL3-2600 G (f.d. 41-42) cu Urechi Sergiu, ultimul asumându-și obligația de răspundere solidară cu SRL „BT Invest”, în caz de neexecutare de către ultimul a obligațiilor conform contractului de leasing financiar.

La adoptarea soluției de respingere a pretenției privind revendicarea bunului mobil,

instanța de apel eronat a reținut precum că actul de transmitere-primire a obiectului leasingului din 22 mai 2013 nu corespunde formulei executării unui drept real, drept urmare concluzionând că acest act este lovit de nulitatea absolută prin prisma art. 217 din Codul civil.

Aici, Colegiul lărgit consideră întemeiat și argumentul recurentului precum că la caz este inaplicabilă fictivitatea, deoarece actul juridic încheiat între SRL „BT-Invest” și OCN „MAIB-Leasing” SA nu este unul aparent, dar unul real, care a produs efecte juridice, iar manifestarea de voință în cazul actului juridic declarat nul, a fost una reală, având drept scop nașterea și modificarea unor raporturi juridice.

De altfel, din înscrisurile anexate rezultă cu certitudine că acest act juridic a produs efecte juridice, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că în schimbul primirii bunului în posesie și folosință temporară, SRL „BT-Invest” a efectuat 12 plăți timp de 2,5 ani, circumstanță care nu a fost negată sau contestată de intimat.

Mai mult, din analiza actului de predare - primire din 21 mai 2013 și din circumstanțele aferente, se deduce clar momentul transmiterii în posesie și folosință de către OCN „MAIB-Leasing” SA către SRL „BT-Invest” a automobilului de model „Xxxx”, VIN XXXX, nr. de înmatriculare XXXX, inclusiv urmează de reținut că administratorul SRL „BT-Invest”, a confirmat prin semnătură că i-a fost transmis un exemplar al cheii de la automobil.

Nu pot fi reținute ca întemeiate concluziile instanței de apel precum că reclamantul OCN „MAIB-Leasing” SA nu a transmis în posesie și folosință apelantului obiectul leasingului - mijlocul de transport „Xxxx”, nr. de înmatriculare XXXX, care face obiectul contractului de leasing financiar nr. FL3-2600 G din 22 mai 2013, deoarece potrivit adeverinței eliberate de Agenția Servicii Publice nr. 1897 din 19.08.2019 UE 2019, s-a comunicat că potrivit Registrului de Stat al Transporturilor (la situația din 17.08.2019) mijlocul de transport „Xxxx”, nr. de înmatriculare XXXX, a/f certificat de înmatriculare nr. xxxx, caroseria nr. XXXX, la data de 23 mai 2013 este înmatriculat după OCN „MAIB-Leasing” SA, iar mijlocul de transport nominalizat nu a fost transmis în folosință temporară cu titlu gratuit, sau locațiune.

La acest capitol, Colegiul lărgit consideră relevante prevederile art. 9 alin. (1) din Legea cu privire la leasing nr. 59-XVI din 28 aprilie 2005 (în vigoare până la 01 martie 2019) care stipulează expres că locatorul își menține dreptul de proprietate asupra bunului dat locatarului în posesiune și folosință temporară.

În asemenea circumstanțe, criticile intimatului indicate în referință urmează a fi respinse ca nefondate și neîntemeiate.

Corespunzător, Colegiul reține că, din materialele dosarului rezultă cu certitudine că la caz, lipsește dovada restituirii bunului obiect al leasingului în termenul prevăzut de notificarea expediată de către reclamant.

Așadar, în conexiunea celor expuse, Colegiul lărgit consideră că la caz urmează a fi menținută hotărârea primei instanțe.

Totodată, prin prisma art. art. 84, 94 alin. (1), 98 din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit ajunge la concluzia că prima instanță corect a dispus încasarea în mod solidar din contul SRL „BT-Invest” și Sergiu Urechi, în beneficiul lui OCN „MAIB-Leasing” SA suma de 8359,78 lei cu titlul de cheltuieli de judecată suportate de reclamant pentru plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată, iar prin

prisma art. 90 pct. c) din Codul de procedură civilă, întemeiat a încasat din contul lui Sergiu Urechi în beneficiul lui OCN „MAIB-Leasing” SA, suma de 336 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată suportate de reclamant pentru citarea publică a pârâtului Urechi Sergiu.

Având în vedere că prima instanță a constatat și a elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea fondului cauzei, corect a aplicat legea materială, adoptând o hotărâre legală și întemeiată, Colegiul largit ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de declarat de OCN „MAIB-Leasing” SA, a casa integral decizia din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a menține hotărârea din 28 mai 2020 corectată prin încheierea din 01 iunie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

Referitor la cerința încasării cheltuielilor de judecată suportate în instanța de recurs, Colegiul largit indică că, conformitate cu art. 94 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. În cazul mai multor reclamânți sau pârâți, aceștia sînt obligați să compenseze cheltuielile de judecată în mod egal, proporțional sau solidar, în funcție de interesul fiecăruia ori de caracterul litigiului dintre ei.

În circumstanțele relevate și conform normelor de drept enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ largit al Curții Supreme de Justiție conchide că, reieșind din faptul că recursul a fost admis, urmează să fie admisă și cerința privind încasarea cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 4 137,02 lei din contul SRL „BT-Invest” și Sergiu Urechi, achitată de OCN „MAIB-Leasing” SA la depunerea recursului.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ largit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Organizația de Creditare Nebancară „MAIB-Leasing” Societate pe Acțiuni.

Se casează integral decizia din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 28 mai 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, corectată prin încheierea din 01 iunie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, pronunțată în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „MAIB-Leasing” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „BT-Invest”, Sergiu Urechi, intervenient accesoriu Compania de Asigurare „Donaris Viena Insurance Group” cu privire la încasarea datoriei și revendicarea bunului mobil conform contractului de leasing financiar.

Se încasează în mod solidar din contul Societății cu Răspundere Limitată „BT-Invest” și a lui Sergiu Urechi în beneficiul lui Organizației de Creditare Nebancară „MAIB-Leasing” Societate pe Acțiuni suma de 4137,02 lei (patru mii una sută treizeci și șapte lei, 02 bani), cu titlul de cheltuieli de judecată suportate de reclamant pentru

plata taxei de stat în ordine de recurs.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecători

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari

Nina Vascan

Aliona Miron

Victor Burduh